

**Monitor naleving
en handhaving
Brzo-bedrijven
2021**

Inhoudsopgave

BRZO+ Monitor 2021 in beeld	3
Samenvatting	4
Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Brzo 2015 en Rrzo	6
1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving	6
1.4 Brzo-inspectiepraktijk tijdens coronapandemie	7
1.5 Reikwijdte en beperkingen monitor	7
1.6 Leeswijzer	8
2. Algemene gegevens en inspecties	9
2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven	9
2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches	9
2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven	10
2.4 Aantal inspecties per regio en per toezichthouder	11
3. Naleving Brzo-bedrijven	13
3.1 Naleving door de bedrijven	13
3.2 Bedrijven met overtredingen	13
3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen	14
3.4 Overtredingen in relatie tot de branche	15
3.5 Aantal en ernst van de overtredingen	15
3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp	17
4. Handhaving door de toezichthouders	18
4.1 Bestuursrechtelijke handhaving	18
4.2 Strafrechtelijke handhaving	19
Bijlage 1: Begrippen en afkortingen	20
Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo	24
Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving	25

BRZO+ Monitor 2021 in beeld

408 actieve Brzo-bedrijven

•263 hogedrempelbedrijven

•145 lagedrempelbedrijven

BEDRIJVEN

388 Brzo-bedrijven geïnspecteerd

- 234 met overtredingen
- 154 zonder overtredingen

234 Brzo-bedrijven met overtredingen

- 126 met lichte overtredingen
- 100 met lichte en middelzware overtredingen
- 8 met zware overtredingen

Stand op 1 maart 2022

- bij 64 bedrijven alle overtredingen opgeheven
- bij 140 bedrijven handhaving in uitvoering
- bij 30 bedrijven handhaving in voorbereiding

INSPECTIES

451 Brzo-inspecties uitgevoerd

- 363 aangekondigd
- 43 deels aangekondigd
- 45 onaangekondigd

752 totaal aantal overtredingen

- 523 lichte overtredingen
- 220 middelzware overtredingen
- 9 zware overtredingen

Stand op 1 maart 2022

- 275 overtredingen opgeheven
- 343 overtredingen; handhaving in uitvoering
- 134 overtredingen; handhaving in voorbereiding

Samenvatting

Dit is de elfde editie van de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven, gebaseerd op de resultaten van Brzo-inspecties uit 2021.

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Tijdens de Brzo-inspectie worden in meerdere steekproeven het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015).

De Brzo-inspectie wordt in de meeste gevallen uitgevoerd door toezichthouders van Brzo-omgevingsdiensten, de Nederlandse Arbeidsinspectie (voorheen Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en de veiligheidsregio's. Maar ook waterkwaliteitsbeheerders en het Staatstoezicht op de Mijnen voeren Brzo-inspecties uit. De Brzo-toezichthouders werken samen binnen het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+.

In 2021 waren in Nederland 408 Brzo-bedrijven actief. Het aantal is in vergelijking met 2020 met één gestegen.

Corona

Sinds de coronapandemie zijn de Brzo-inspecties anders georganiseerd. Naast de fysieke inspectie op locatie, is in de voorbereiding en de afronding van de Brzo-inspectie videobellen een gangbaar instrument geworden. Ondanks de coronamaatregelen is in 2021 bij alle Brzo-bedrijven die wettelijk gezien geïnspecteerd moesten worden, een Brzo-inspectie uitgevoerd.

Inspecties

Van de hogedrempelbedrijven is 98% tenminste één keer geïnspecteerd. De overige 2% is om legitieme redenen niet geïnspecteerd. Hiermee is aan de wettelijke verplichting voldaan.

Voor alle lagedrempelbedrijven is aan de wettelijke verplichting voldaan om minimaal eens per drie jaar te worden geïnspecteerd.

Bij de Brzo-bedrijven zijn in totaal 451 inspecties uitgevoerd. 90% van alle inspecties werd vooraf aangekondigd bij de bedrijven. Daarvan had 11% ook een onaangekondigd inspectiedeel. 10% van de inspecties werd niet aangekondigd.

Bedrijven

Er zijn 388 Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Bij 40% van deze bedrijven (154) zijn geen overtredingen geconstateerd. Ten opzichte van 2020 is dit een toename van 2%. Bij 32% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend overtredingen van de lichtste categorie geconstateerd. Dat betekent dat in totaal bij 72% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Ten opzichte van 2020 is dit percentage afgenomen (dit was 78%). Bij 26% van de geïnspecteerde bedrijven (100) zijn middelzware en lichte overtredingen geconstateerd en bij 2% (8) zijn een of meerdere zware overtredingen geconstateerd.

Overtredingen

Er zijn in totaal 752 overtredingen vastgesteld. Dit is vergelijkbaar met het aantal overtredingen in 2020 (dit was 761). Een afname in overtredingen is te zien in de categorie licht (van 580 naar 523). Er is sprake van een toename in de categorieën middelzwaar (van 178 naar 220) en zwaar (van drie naar negen). Van alle geconstateerde overtredingen betrof 70% een lichte overtreding.

De negen zware overtredingen zijn geconstateerd op het gebied van controle op de exploitatie, maatregelen, explosieveiligheid en veilig uitvoeren van de werkzaamheden. Bij deze overtredingen is direct ingegrepen waarmee het onmiddellijke gevaar werd weggenomen.

Handhaving

Op 1 maart 2022 was 36% van de 752 overtredingen opgeheven. Voor 46% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van de overtredingen kan in de praktijk al beëindigd zijn,

maar een inspectie moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Van 18% van de overtredingen was het handhavingstraject nog in voorbereiding.

Het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie traden het meest op als handhavend toezichthouder.

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2021 vijf processen-verbaal voor overtredingen uit 2021 en voorgaande jaren in behandeling zijn genomen.

Inleiding

1.1 Aanleiding

Het samenwerkingsprogramma BRZO+ presenteert jaarlijks de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven¹ over de naleving van de Brzo-regelgeving bij Brzo-bedrijven op grond van toezichts- en handavingsinformatie. Het is het elfde jaar dat de naleving en handhaving op landelijke schaal in beeld wordt gebracht. De monitor is opgesteld door het projectteam Brzo-monitor onder verantwoordelijkheid en in opdracht van BRZO+.

Binnen het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+ werken toezichthouders samen. Dat zijn de zes Brzo-omgevingsdiensten (in opdracht van het provinciaal bevoegd gezag Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)), de Nederlandse Arbeidsinspectie (sinds 2022 de nieuw naam van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid), de veiligheidsregio's (VR's), de waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS). Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is in meerdere Brzo-regio's voor een aantal Brzo-bedrijven aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Openbaar Ministerie (OM) maken deel uit van BRZO+. Meer informatie over BRZO+ is te vinden op de website www.brzoplus.nl.

Bij de Brzo-bedrijven vindt ook toezicht plaats op de naleving van andere wetgeving. Dit valt buiten de scope van het BRZO+ samenwerkingsprogramma en deze monitor.

1.2 Brzo 2015 en Rrzo

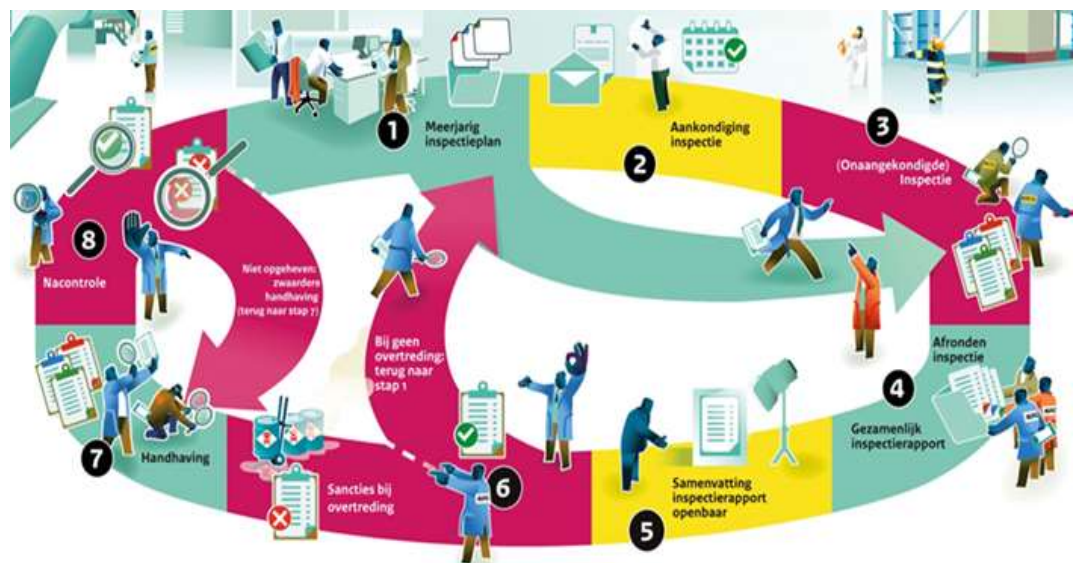
Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) en de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo) hebben als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het Brzo 2015 is de implementatie van de Europese Seveso III-richtlijn (2012/18/EU). In het Rrzo zijn onderdelen van het Brzo 2015 verder uitgewerkt. Het besluit stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Het regelt de wijze waarop de overheid daarop moet toezien en brengt wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding samen in één juridisch kader. Meer informatie over Brzo 2015 is te vinden in bijlage 2 van deze monitor en op www.brzoplus.nl.

1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In figuur 1 is te zien hoe het BRZO+ samenwerkingsprogramma het plannen en uitvoeren van een Brzo-inspectie en het optreden tegen geconstateerde overtredingen (handhaving) georganiseerd heeft. Het proces is verder toegelicht in bijlage 3.

¹ Op basis van de wetgeving is "Brzo-inrichting" de officiële benaming. Omwille van de leesbaarheid wordt in de monitor de term "Brzo-bedrijf" gebruikt.

Figuur 1: Brzo-inspectieproces

1.4 Brzo-inspectiepraktijk tijdens coronapandemie

Sinds de uitbraak van het coronavirus moest het samenwerkingsprogramma BRZO+ de Brzo-inspecties anders organiseren. In 2021 werd op hoofdlijnen de volgende werkwijze gehanteerd.

- Tot begin maart vond het grootste deel van de inspecties op afstand plaats. Het vooroverleg, het beoordelen van documenten, het bespreken van de rapportage en de close-out van de inspectie gebeurden via videobellen of telefoneren. Daarnaast volgde een fysieke inspectie ter verificatie en controle. De inspectie bij het bedrijf werd zo kort mogelijk gehouden, maximaal 4 uur per dag en met maximaal 3 inspecteurs.
- Met ingang van 11 maart 2021 zijn de restricties opgeheven. De rest van het jaar golden voor de inspecteurs geen bijzondere regels meer qua grootte van het team of de duur van de inspectie, behalve het strikt in acht nemen van de RIVM-maatregelen.
- Een aantal inspecties is na 11 maart nog gedeeltelijk op afstand uitgevoerd. Redenen hiervoor waren onder meer dat het ter plaatse niet mogelijk was om met een veilige afstand gesprekken te voeren, persoonlijke omstandigheden van betrokkenen, coronabesmettingen bij bedrijven en dat een inspectie reeds was voorbereid om op afstand uit te voeren en er geen reden was om dat te wijzigen.

Daar waar het kon, bijvoorbeeld bij het vooroverleg en het bespreken van de rapportage, vond afstemming plaats via videobellen.

1.5 Reikwijdte en beperkingen monitor

De monitor presenteert de resultaten van Brzo-inspecties. Tijdens de Brzo-inspectie worden in meerdere steekproeven het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd.

Een Brzo-inspectie is altijd een momentopname. De inspectieresultaten geven dus een beeld van de veiligheidsbeheersing van een bedrijf op een bepaald onderdeel op dat moment.

Alle geconstateerde overtredingen bij deze inspecties worden in het inspectierapport opgenomen. Er is van alle inspecties een openbare samenvatting beschikbaar.

Deze monitor richt zich op de Brzo-bedrijven die in het kalenderjaar 2021 actief waren. Actief betekent dat er op enig moment in 2021 Brzo-gerelateerde werkzaamheden werden verricht door het bedrijf. Bedrijven die bijvoorbeeld in oprichting waren en/of in afwachting van een vergunning, vallen buiten de scope van deze monitor.

In de monitor maken we een vergelijking van de resultaten over meerdere jaren. Het landelijke samenwerkingsprogramma BRZO+ werkt aan het verder bevorderen van de uniformiteit van de inspectiepraktijk. Daardoor blijft de monitor in ontwikkeling. Op basis van voortschrijdend inzicht maakt BRZO+ jaarlijks nieuwe keuzes, waardoor een aantal gegevens niet zonder meer over de jaren heen kan worden vergeleken.

De monitor is gebaseerd op gegevens zoals die in de landelijke inspectiedatabase Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR) zijn geregistreerd. Ook hier werkt BRZO+ aan verdere uniformering van

afspraken over de registratie. Aan de hand van de gegevens uit 2021 zoals die op 1 maart 2022 beschikbaar waren in de GIR, zijn de inspectieresultaten en de overtredingen in kaart gebracht. De peildatum 1 maart 2022 is gekozen om ook de resultaten van de inspecties uitgevoerd in november en december 2021 en eventuele opvolging daarvan, zo veel mogelijk in de monitor mee te kunnen nemen.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over de algemene gegevens en inspecties. Hierin is informatie opgenomen over het aantal geïnspecteerde bedrijven en de aantallen inspecties per regio en per toezichthouder.

Hoofdstuk 3 beschrijft de naleving van het Brzo 2015 door de bedrijven. Het hoofdstuk bevat informatie over het aantal, de aard en de ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn.

Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de opvolging van de overtredingen door de toezichthouders. Daarbij wordt ingegaan op de bestuursrechtelijke handhaving van de in 2021 geconstateerde overtredingen en wordt de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2021 toegelicht.

Begrippen en afkortingen en achtergrondinformatie over de werking van het veiligheidsbeheersysteem, de wetgeving, de inspectiepraktijk en de handhaving zijn opgenomen in de bijlagen.

2. Algemene gegevens en inspecties

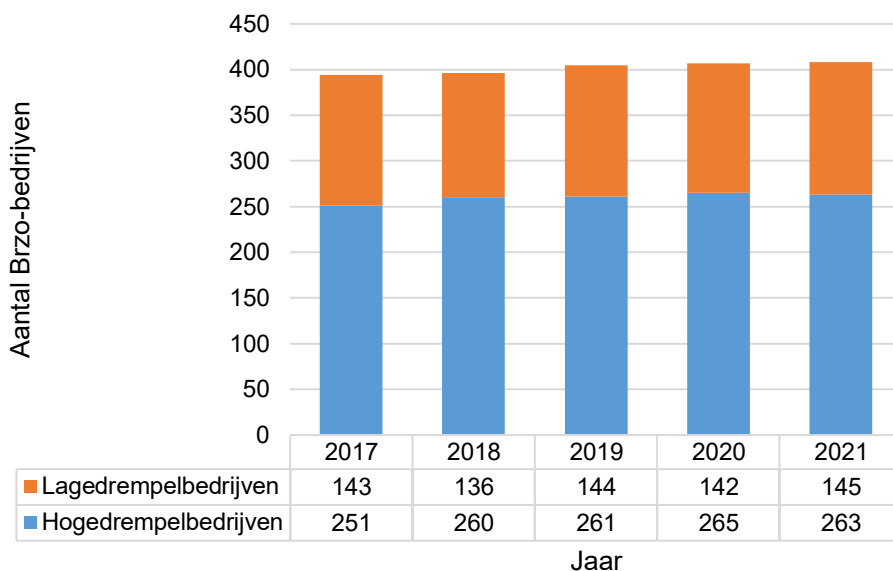
In dit hoofdstuk staan de algemene gegevens over het aantal Brzo-bedrijven en de branche-indeling. Er is een paragraaf over de aantallen inspecties per regio. Daarnaast is de deelname van de toezichthouders aan de in het inspectieprogramma ingeplande Brzo-inspecties opgenomen.

2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven

In Nederland zijn 408 Brzo-bedrijven. De aard en de hoeveelheid gevaarlijke stoffen bepalen of een bedrijf onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt en of het een hogedrempel- of lagedrempelbedrijf is. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering kan een bedrijf onder of boven de drempelwaarde(n) komen te vallen. Ook komt het voor dat stoffen waarmee gewerkt wordt, anders worden aangemerkt. Daarnaast fluctueert het aantal bedrijven door de oprichting van nieuwe bedrijven en door bedrijven die stoppen.

In figuur 2 is het totaal aantal actieve Brzo-bedrijven in 2017 tot en met 2021 weergegeven, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven.

Figuur 2: Aantal Brzo-bedrijven in Nederland in 2017-2021

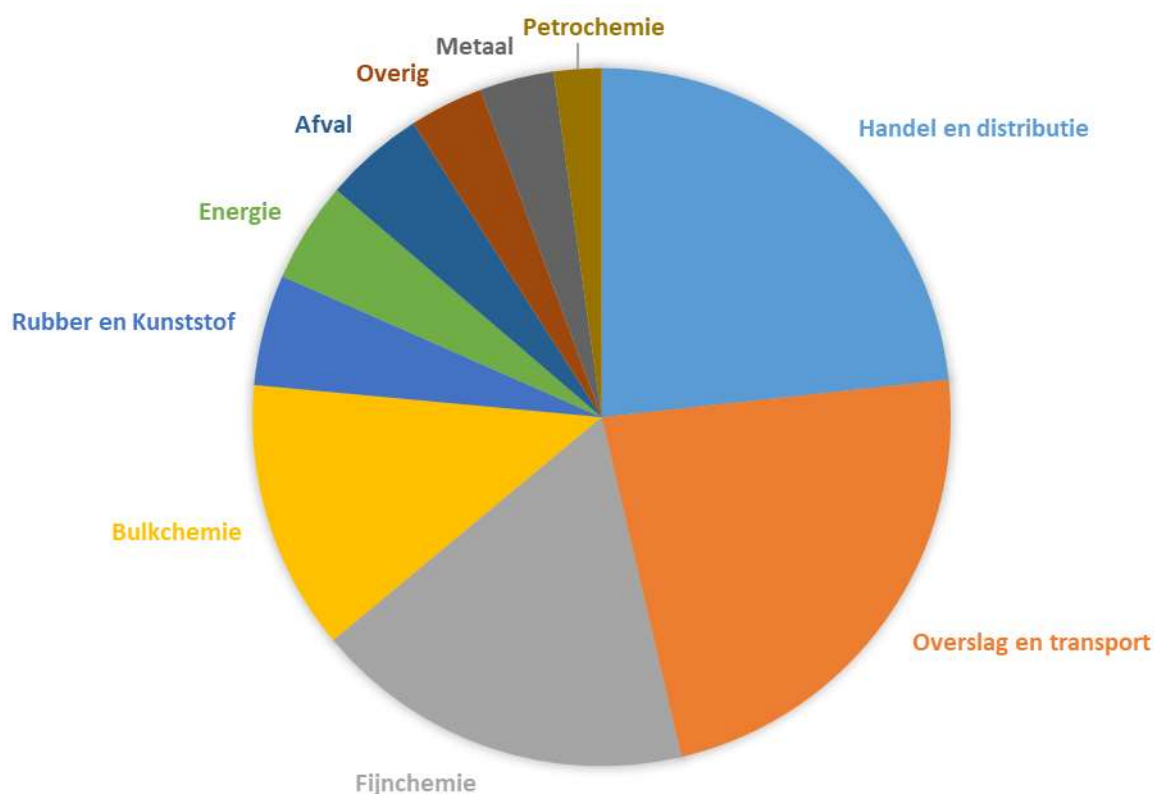
2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches

Tabel 1 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de Brzo-regio's weer en de aard van de voornaamste activiteiten bij deze bedrijven. Groepen van bedrijven die dezelfde aard van bedrijvigheid hebben, worden in deze monitor omschreven als branches. Dit is gebaseerd op de indeling van Major Accident Reporting System (MARS) van het Europese systeem voor het melden van grote incidenten (eMARS). Figuur 3 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de branches weer.

Tabel 1: Aantal actieve Brzo-bedrijven in 2021 met indeling naar branche en regio

Regio	Branche										
	Totaal	Handel en distributie	Overslag en transport	Fijnchemie	Bulkchemie	Rubber en Kunststof	Energie	Afval	Overig	Metaal	Petrochemie
Limburg	39	8	6	6	3	9	0	3	2	1	1
Noord-Brabant	73	17	13	20	0	7	0	6	5	4	1
Zuid-Holland/Zeeland	144	25	46	13	36	5	3	4	4	2	6
Gelderland/Overijssel	50	20	7	14	0	0	2	3	0	4	0
Groningen/Drenthe/Friesland	45	6	10	18	2	0	6	1	1	1	0
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	50	19	12	1	10	0	1	2	2	2	1
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0
Totaal	408	95	94	72	51	21	19	19	14	14	9

Figuur 3: Landelijke indeling Brzo-bedrijven naar branche in 2021

Tabel 1 en figuur 3 laten zien dat er grote verschillen zijn in het aantal Brzo-bedrijven per regio en in omvang van de branches. Ruim een derde van het totaal aantal Brzo-bedrijven in Nederland is gevestigd in de regio Zuid-Holland/Zeeland, en ruim een kwart van het totaal is gevestigd in de regio Noord-Brabant en Limburg. De branches Handel en distributie en Overslag en transport zijn het grootst, gevolgd door Fijnchemie en Bulkchemie. Driekwart van het aantal bedrijven valt in een van deze vier branches.

2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven

De aanwijzing van een bedrijf (hogedrempel- of lagedrempelbedrijf), de risico's van het bedrijf, het naleefgedrag van voorgaande jaren en verder gemaakte keuzes door de inspectiediensten bepalen of

een bedrijf in het betreffende jaar wordt geïnspecteerd. Wettelijk moeten de hogedrempelbedrijven jaarlijks geïnspecteerd worden, de lagedrempelbedrijven minimaal eens per drie jaar. De toezichthouders kunnen op basis van een risicoanalyse het inspectieprogramma aanpassen. De Brzo-toezichthouders stellen gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma op. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspectieonderwerpen.

Tabel 2 laat per regio zien bij hoeveel Brzo-bedrijven er in 2021 minimaal één Brzo-inspectie is uitgevoerd. Er is een uitsplitsing gemaakt naar de hogedrempel- en lagedrempelbedrijven.

Tabel 2: Aantal hogedrempel- en lagedrempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven				Totaal	
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Percentage geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven minimaal 1x per 3 jaar geïnspecteerd	Aantal niet geïnspecteerde bedrijven in 2019-2021	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven
Limburg	25	25	100%	0	14	9	14	0	39	34
Noord-Brabant	43	43	100%	0	30	30	30	0	73	73
Zuid-Holland/Zeeland	113	112	99%	1	31	31	31	0	144	143
Gelderland/Overijssel	29	29	100%	0	21	20	21	0	50	49
Groningen/Drenthe/Friesland	22	21	95%	1	23	18	23	0	45	39
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	25	23	92%	2	25	20	25	0	50	43
Staatstoezicht op de Mijnen	6	6	100%	0	1	1	1	0	7	7
Totaal	263	259	98%	4	145	129	145	0	408	388

In 2021 zijn bij 388 van de in totaal 408 Brzo-bedrijven inspecties uitgevoerd (259 van de 263 hogedrempel- en 129 van de 145 lagedrempelbedrijven). Van het totale aantal bedrijven is in 2021 95% geïnspecteerd. Bij een aantal bedrijven zijn in 2021 meerdere inspecties uitgevoerd.

Inspecties hogedrempelbedrijven

In zowel de regio Groningen/Drenthe/Friesland als de regio Zuid-Holland/Zeeland is bij één hogedrempelbedrijf vastgesteld dat het in 2021 geen risicovolle activiteiten heeft uitgevoerd. Daarom is er geen Brzo-inspectie uitgevoerd. In de regio Noord-Holland/Utrecht/Flevoland zijn twee hogedrempelbedrijven niet geïnspecteerd. Deze bedrijven voerden geen Brzo-activiteiten meer uit en zijn inmiddels geen Brzo-bedrijf meer.

Alle hogedrempelbedrijven die in 2021 risicovolle activiteiten hebben uitgevoerd, zijn geïnspecteerd.

Inspecties lagedrempelbedrijven

Zoals tabel 2 laat zien zijn alle 145 lagedrempelbedrijven in een periode van drie jaar geïnspecteerd.

2.4 Aantal inspecties per regio en per toezichthouder

Voor de planning van de inspectielast per bedrijf wordt gebruik gemaakt van een toezichtmodel. Jaarlijks wordt per regio in een zogenaamd regionaal planningsgesprek bepaald of een bedrijf aangekondigd of (deels) onaangekondigd wordt geïnspecteerd. De onaangekondigde inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risicoanalyse. De aanleiding is bijvoorbeeld een bestuurlijke opdracht of slechte prestaties op het gebied van veiligheidsmanagementsysteem, technische integriteit of veiligheidscultuur, incidenten, ongevallen of ernstige klachten.

In tabel 3 is per regio te zien hoeveel aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties er bij de Brzo-bedrijven (hogedrempel en lagedrempel) zijn uitgevoerd.

Tabel 3: Aantal aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio²

Regio	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal deels aangekondigde inspecties	Aantal onaangekondigde inspecties
Limburg	34	3	0
Noord-Brabant	46	31	28
Zuid-Holland/Zeeland	145	0	9
Gelderland/Overijssel	53	2	2
Groningen/Drenthe/Friesland	40	0	5
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	38	7	1
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0
Totaal	363	43	45

In 2021 zijn bij 388 Brzo-bedrijven 451 inspecties uitgevoerd. Bij een aantal bedrijven zijn dus meerdere inspecties uitgevoerd. Van de 451 inspecties werd 90% (406) vooraf aangekondigd bij de bedrijven. Daarvan had 11% (43) ook een onaangekondigd inspectiedeel. 10% (45) van de inspecties werd niet aangekondigd.

In het samenwerkingsprogramma BRZO+ is het uitgangspunt dat de in het meerjareninspectieprogramma ingeplande inspecties (de zogenaamde routinematige inspecties) door de toezichthouders zoveel mogelijk gezamenlijk, dan wel door minimaal twee toezichthouders worden uitgevoerd. De waterkwaliteitsbeheerders plannen risicogestuurd op basis van waterrelevantie en maken ieder jaar op basis van beschikbare capaciteit keuzes aan welke Brzo-inspecties zij deelnemen. Daarbij is afgesproken dat zij minimaal één keer per vijf jaar deelnemen aan een Brzo-inspectie bij een bedrijf. Bij een hoger risico voor het oppervlaktewater of de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt minimaal twee keer per vijf jaar deelgenomen.

In tabel 4 is de deelname aan de routinematige inspecties inzichtelijk gemaakt per toezichthouder en per regio.

Tabel 4: Percentage deelname toezichthouder aan routinematige inspecties per regio

Regio	Wabo bevoegd gezag	Nederlandse Arbeidsinspectie	Veiligheidsregio	Waterkwaliteits-beheerder
Limburg	100%	100%	92%	16%
Noord-Brabant	100%	97%	100%	35%
Zuid-Holland/Zeeland	100%	97%	67%	26%
Gelderland/Overijssel	96%	95%	98%	9%
Groningen/Drenthe/Friesland	96%	96%	100%	18%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	98%	100%	96%	29%
Staatstoezicht op de Mijnen	100%	100%	57%	0%
Gemiddeld	99%	98%	87%	19%

In 2021 zijn 446 inspecties uitgevoerd door minimaal twee toezichthouders. Het deelnamepercentage van de veiligheidsregio in de regio Zuid-Holland/Zeeland is door hoog personeelsverloop lager dan gebruikelijk.

² In de regio Noord-Brabant heeft het provinciale bevoegd gezag opdracht gegeven om alle bedrijven aangekondigd én onaangekondigd te bezoeken.

3. Naleving Brzo-bedrijven

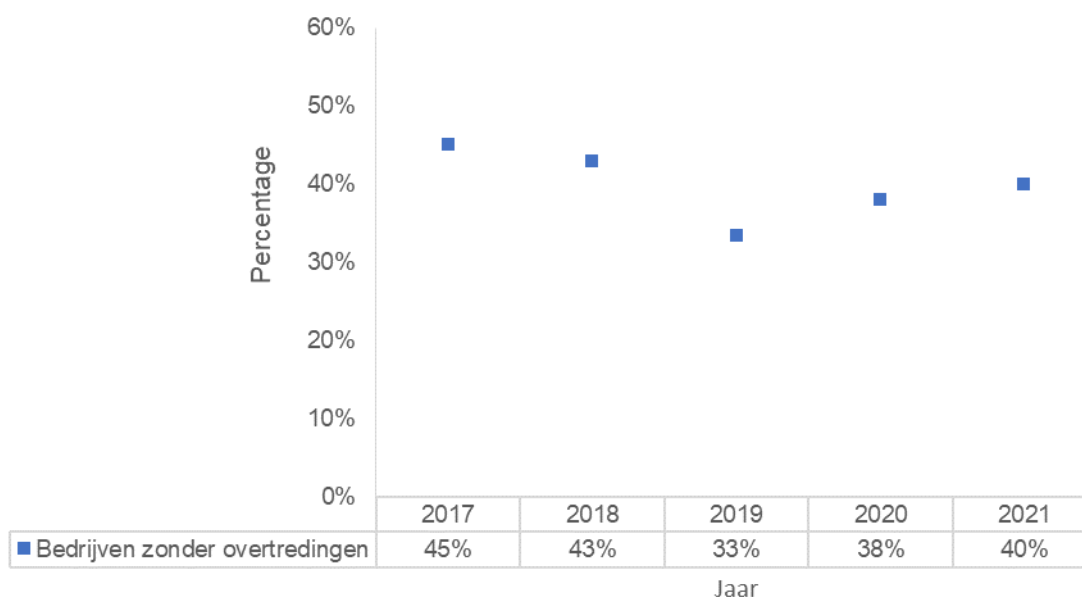
Dit hoofdstuk bevat informatie over het aantal, de soort en de ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven.

3.1 Naleving door de bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. Als er tijdens de Brzo-inspectie wordt geconstateerd dat het Brzo 2015 op punten niet wordt nageleefd, wordt op deze overtredingen handhaving ingezet.

Figuur 4 geeft het percentage weer van bedrijven zonder overtredingen in 2021, met daarnaast de percentages uit de monitor van de vier voorgaande jaren.

Figuur 4: Percentage bedrijven zonder overtredingen in 2017-2021

In 2021 is bij 40% van de geïnspecteerde Brzo-bedrijven geen overtreding geconstateerd. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op de onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd. Het aandeel bedrijven zonder overtredingen is iets toegenomen.

3.2 Bedrijven met overtredingen

In tabel 5 is per regio aangegeven hoeveel bedrijven er geïnspecteerd zijn en bij hoeveel van deze bedrijven er een of meerdere overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven. Ook is het percentage bedrijven met overtredingen per regio aangegeven.

Tabel 5: Aantal geïnspecteerde bedrijven per regio, het aantal hogedrempel- en lagedrempelbedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, en het percentage bedrijven met overtredingen

Regio	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen		Percentage bedrijven met overtreding
		Hogedrempelbedrijf	Lagedrempelbedrijf	
Limburg	34	11	7	53%
Noord-Brabant	73	33	19	71%
Zuid-Holland/Zeeland	143	73	19	64%
Gelderland/Overijssel	49	15	12	55%
Groningen/Drenthe/Friesland	39	8	7	38%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	43	15	12	63%
Staatstoezicht op de Mijnen	7	3	0	43%
Totaal	388	158	76	60%

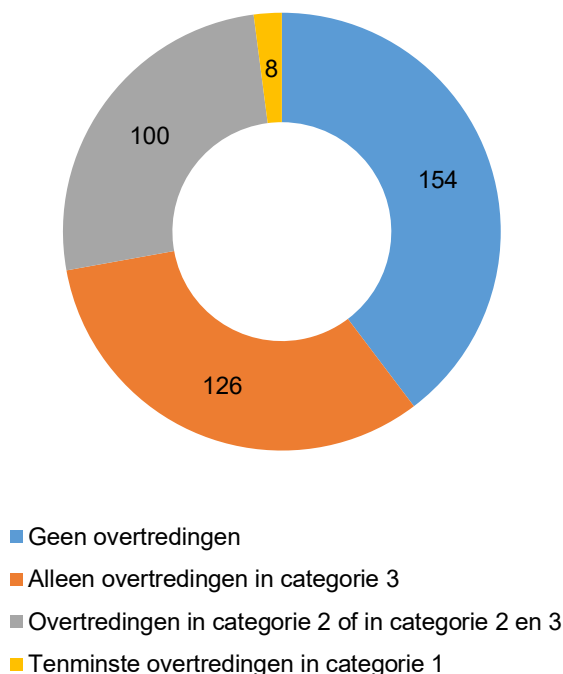
Van de 388 in 2021 geïnspecteerde Brzo-bedrijven hebben er 234 (60%) een of meer overtredingen begaan. Van de geïnspecteerde hogedrempelbedrijven (259) heeft 61% overtredingen en van de geïnspecteerde lagedrempelbedrijven (129) is dat 59%.

3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen

Wanneer tijdens een Brzo-inspectie een overtreding wordt vastgesteld, beoordeelt het inspectieteam de ernst van de overtreding. Dit gebeurt op basis van de richtlijnen uit de Landelijke handhavingstrategie Brzo. Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar (cat. 1) en middelzwaar (cat. 2) naar licht (cat. 3).

Figuur 5 geeft inzicht in de verdeling van de overtredingen over de bedrijven op basis van de ernst, aangevuld met de bedrijven waar bij de inspectie geen overtredingen zijn vastgesteld.

Figuur 5: Indeling van geïnspecteerde bedrijven naar zwaarte van de geconstateerde overtredingen

In 2021 zijn bij 40% van de bedrijven (154) geen overtredingen aangetroffen. Bij 32% van de geïnspecteerde bedrijven (126) zijn uitsluitend categorie 3 overtredingen geconstateerd. Dat betekent dat in totaal bij 72% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Bij 26% van de geïnspecteerde bedrijven (100) zijn overtredingen van categorie 2 of categorie 2 en 3 geconstateerd. Bij 2% van de bedrijven (8) zijn tenminste één of meerdere overtredingen in categorie 1 geconstateerd.

3.4 Overtredingen in relatie tot de branche

In tabel 6 is per branche te zien hoeveel overtredingen er bij de Brzo-bedrijven zijn geconstateerd en in welke categorie.

Tabel 6: Aantal (bedrijven met) overtredingen per branche

Branche	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Afval	17	10	24	0	7	17
Bulkchemie	50	33	113	2	32	79
Energie	15	7	11	0	3	8
Fijnchemie	68	42	149	2	46	101
Handel en distributie	91	51	158	3	53	102
Metaal	14	11	39	0	7	32
Overslag en transport	92	56	189	2	60	127
Petrochemie	8	6	24	0	1	23
Rubber en kunststof	20	10	24	0	4	20
Overig	13	8	21	0	7	14
Totaal	388	234	752	9	220	523

De meeste overtredingen zijn geconstateerd in de branche Overslag en transport. Gemiddeld is het aantal overtredingen per bedrijf in de branche Petrochemie het hoogst en in de branche Energie het laagst.

3.5 Aantal en ernst van de overtredingen

In 2021 zijn in totaal 752 overtredingen geconstateerd. Tabel 7 geeft het aantal geconstateerde overtredingen weer per categorie over de jaren 2017-2021.

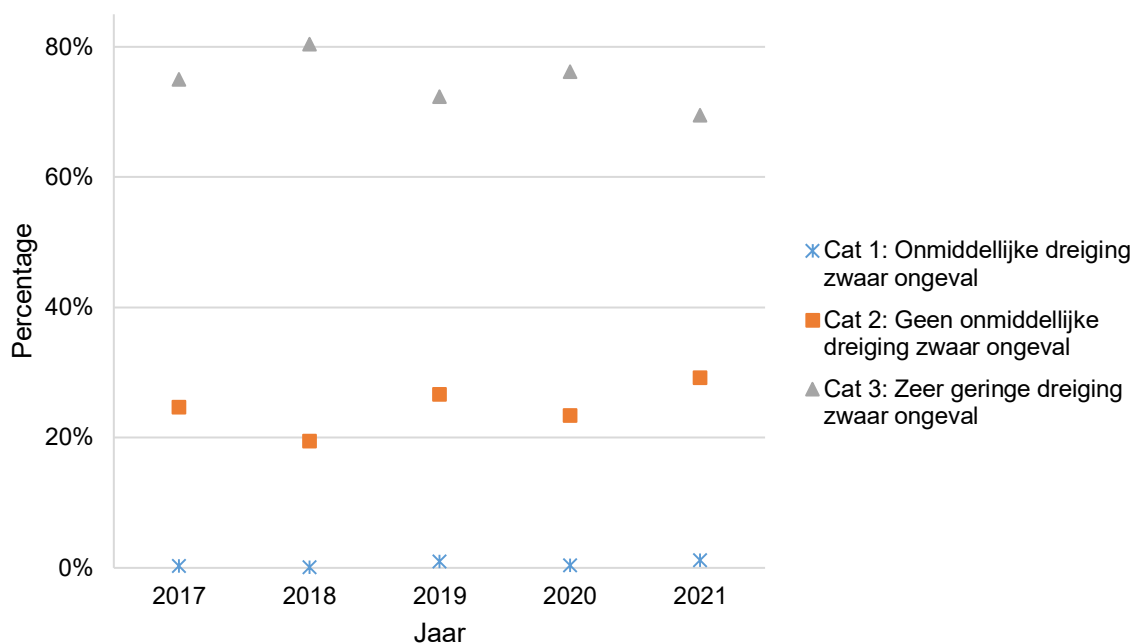
Tabel 7: Ernst van de overtredingen in 2017-2021

Categorie	Aantal overtredingen				
	2017	2018	2019	2020	2021
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	2	1	8	3	9
2: Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	164	147	217	178	220
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	499	607	588	580	523
Totaal	665	755	813	761	752

Het totaal aantal overtredingen in 2021 is licht gedaald ten opzichte van 2020. Zoals tabel 7 en figuur 6 laten zien is het aantal lichte overtredingen (cat. 3) gedaald en is het aantal overtredingen in de zwaardere categorieën (cat. 1 en 2) gestegen. Vergeleken met eerdere jaren (2017-2020) zijn de aantallen en ernst van de overtredingen (binnen zekere bandbreedte) redelijk constant. Wanneer in een jaar bijzondere aandacht is besteed aan een specifiek onderwerp, kan dit in dat jaar tot een uitschieter leiden in aantal of ernst van de overtredingen. Overtredingen rond het onderwerp explosieve atmosferen kunnen bijvoorbeeld sneller leiden tot een onmiddellijke dreiging op een zwaar ongeval, waardoor die categorie in dat jaar dan een toename zal laten zien.

Het gemiddeld aantal geconstateerde overtredingen bij (deels) aangekondigde inspecties is hoger dan bij onaangekondigde inspecties. Dat ligt in de lijn der verwachting omdat (deels) aangekondigde inspecties langer duren, meer onderwerpen omvatten en meer diepgang hebben dan onaangekondigde inspecties. De kans op het constateren van overtredingen neemt daardoor toe.

Figuur 6: Ernst van de overtredingen in 2017-2021

De negen categorie 1 overtredingen zijn geconstateerd bij acht bedrijven, zes in de regio Zuid-Holland/Zeeland, één in de regio Gelderland/Overijssel en één in de regio Groningen/Drenthe/Friesland. Bij één bedrijf zijn twee categorie 1 overtredingen geconstateerd. Bij zes overtredingen is door de Nederlandse Arbeidsinspectie handhavend opgetreden. Bij twee overtredingen was dat het bevoegd gezag Wabo. Bij één overtreding traden zowel de Nederlandse Arbeidsinspectie als het bevoegd gezag Wabo handhavend op. Alle negen overtredingen zijn vastgesteld tijdens aangekondigde inspecties en er is direct gehandeld om het onmiddellijke gevaar te (laten) beëindigen.

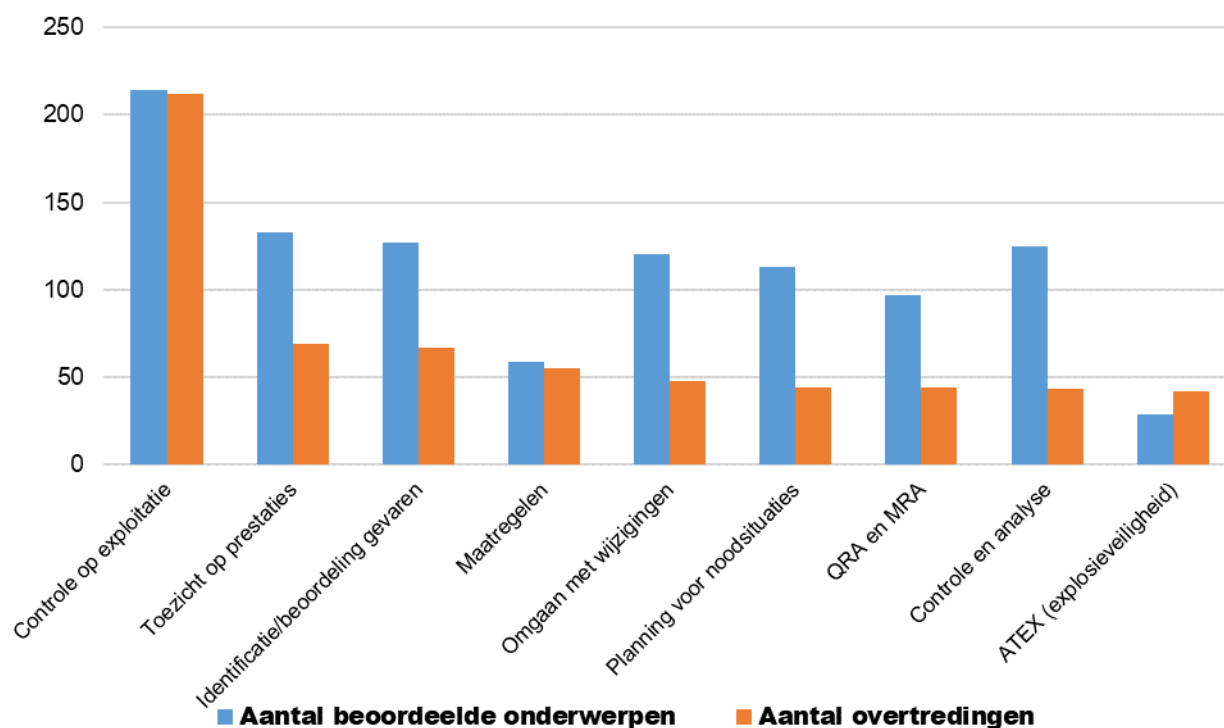
- Bij twee bedrijven werden een installatie en apparaten die niet explosie veilig waren uitgevoerd, gebruikt op plaatsen waar explosiegevaar kan heersen. De werkzaamheden zijn direct stilgelegd. Bij twee bedrijven is een boeterapport opgesteld. Eén bedrijf heeft de overtreding inmiddels verholpen. Het mag de werkzaamheden (onder besproken voorwaarden) weer hervatten.
- Bij één bedrijf was een apparaat aanwezig dat niet explosie veilig was uitgevoerd. Gebruik van dit apparaat vergroot de kans op ontsteking van een explosieve atmosfeer. Er is een stillegging zonder boete opgelegd om te voorkomen dat werkzaamheden met dit apparaat werden uitgevoerd. Inmiddels is het risico voor ernstig gevaar door het bedrijf opgeheven en is de stillegging ingetrokken.
- Twee bedrijven konden niet aantonen dat een installatie voldoet aan de eisen om veilig gebruikt te worden. Eén bedrijf heeft de installatie direct uit bedrijf genomen. Er is een voornemen last onder dwangsom opgelegd. De installatie is sinds de inspectie buiten bedrijf. Er zijn geen nieuwe vergelijkbare overtredingen geconstateerd. Bij het andere bedrijf is de installatie tijdens de inspectie direct stilgelegd. Het bedrijf heeft de overtreding de volgende dag opgeheven.
- Bij één bedrijf is geconstateerd dat er in een besloten ruimte werd gewerkt waar ernstig gevaar voor personen kan optreden door de aanwezigheid van een stof met gevaarlijke eigenschappen. Maatregelen om veilig in de ruimte te kunnen werken ontbraken. Er is direct een stillegging opgelegd. Nadat werd vastgesteld dat het bedrijf de overtreding ongedaan had gemaakt, is de stillegging opgeheven.
- Bij één bedrijf ontbrak een adequate communicatie, waardoor de zaken rondom veiligheid onvoldoende duidelijk zijn bij de werknemers van ingehuurde aannemers. Hierdoor is ernstig gevaar aanwezig doordat werknemers niet tijdig en duidelijk gewaarschuwd kunnen worden in geval van een zwaar ongeval of andere calamiteit. Hiervoor is een stillegging van de werkzaamheden opgelegd. Er is een boeterapport opgesteld. Het bedrijf heeft de overtreding ongedaan gemaakt en de stillegging is opgeheven.
- Bij één bedrijf konden de hoofdafsluiters van de deluge installatie niet worden bediend in het geval een tankputbrand zou ontstaan. Er is daardoor sprake van het kunnen optreden van een situatie met onmiddellijk gevaar. Het bedrijf heeft direct maatregelen genomen om het risico tegen te gaan. Er is een last onder dwangsom en een waarschuwing opgelegd.

- Bij één bedrijf is gebleken dat van twee opslagtanks een aantal sprinklersproeiers niet of in onvoldoende mate functioneerden. Hierdoor is een goede werking van de koelsystemen onvoldoende geborgd. Het bedrijf heeft meteen maatregelen genomen, waardoor het directe gevaar is weggenomen. Daardoor was het niet meer nodig om tot stillegging over te gaan.

3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp

Voorafgaand aan iedere inspectie kiest het inspectieteam een aantal inspectieonderwerpen waarop een bedrijf wordt beoordeeld. In figuur 7 zijn de negen beoordeelde inspectieonderwerpen met de meeste overtredingen weergegeven.

Figuur 7: Top 9 inspectieonderwerpen met de meeste overtredingen

Figuur 7 laat zien dat in 2021 Controle op exploitatie (VBS-iii) het meest beoordeeld is. Dit is alle jaren het meest beoordeelde inspectieonderwerp. Op dit veelomvattende onderwerp zijn ook de meeste overtredingen geconstateerd.

In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de meeste overtredingen geconstateerd op het onderwerp ATEX (explosieveiligheid). Daarnaast zijn relatief gezien veel overtredingen geconstateerd op de onderwerpen Controle op exploitatie en Maatregelen. In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de minste overtredingen geconstateerd op het onderwerp Organisatie en personeel.

4. Handhaving door de toezichthouders

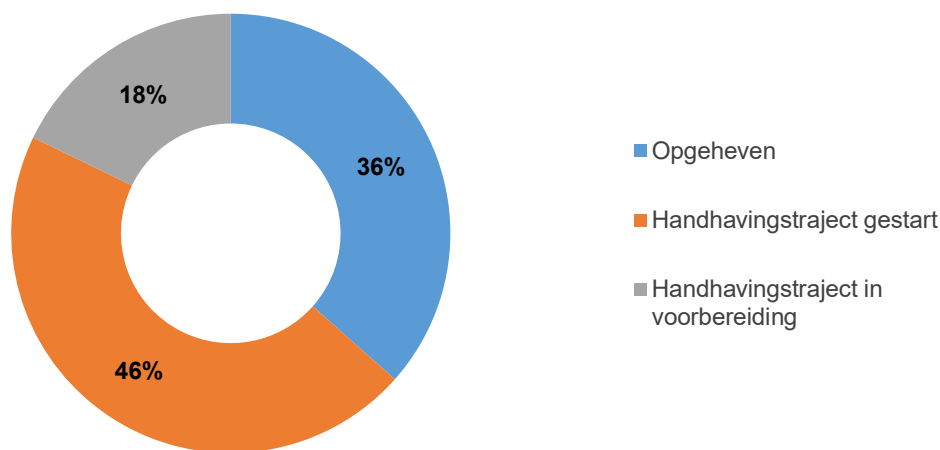
Dit hoofdstuk geeft inzicht in de bestuursrechtelijke opvolging van de in 2021 geconstateerde overtredingen. Daarnaast is de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2021 toegelicht.

4.1 Bestuursrechtelijke handhaving

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet.

Naar aanleiding van de vastgestelde overtredingen heeft het bevoegd gezag handhavend opgetreden. In figuur 8 is de handavingsstatus te zien van de overtredingen in 2021 op de peildatum 1 maart 2022. Tabel 8 geeft een overzicht van de ingezette handavingsinstrumenten op de overtredingen per bevoegd gezag op de peildatum 1 maart 2022.

Figuur 8: Status van alle overtredingen uit 2021 op 1 maart 2022

Figuur 8 laat zien dat op 1 maart 2022 36% van alle overtredingen was opgeheven. Voor 46% van de overtredingen is het handhavingstraject in uitvoering. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk ook al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Bij 18% van de overtredingen was handhaving op de peildatum nog in voorbereiding.

Tabel 8: Ingezette bestuurlijke handhavinginstrumenten per toezichthouder op peildatum 1 maart 2021

Handhavinginstrument	Totaal	Nederlandse Arbeidsinspectie	Wabo bevoegd gezag	Veiligheidsregio
Eis	234	234		
Aanschrijving / Waarschuwing	204		204	
Kennisgeving Eis	45	45		
Overige	34	26	8	
Voornemen last onder dwangsom	22		20	2
Last onder dwangsom	17	3	13	1
Waarschuwing	15	12		3
Boeterapport	5	5		
Voornemen last onder bestuursdwang	4		4	
Stillegging met boeterapport	3	3		
Stillegging zonder boete	2	2		
Exploitatieverbod (Kennisgeving last onder dwangsom)	1	1		
Totaal	586	331	249	6

Tabel 8 laat zien dat het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie net als de afgelopen jaren het meest optraden als handhavend toezichthouder. De veiligheidsregio's treden bij handhavingstrajecten voornamelijk op als adviseur naar collega Brzo-inspectiediensten. In een beperkt aantal gevallen kunnen de veiligheidsregio's zelf vanuit hun wettelijke bevoegdheid handhavend optreden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding heeft de handhavende toezichthouder verschillende handhavinginstrumenten ingezet.

Voor de categorie 1 overtredingen zijn stillegging met boeterapport en zonder boeterapport, een waarschuwing, een (voornemen) last onder dwangsom en strafrechtelijke handhaving ingezet. Bij overtredingen van categorie 2 is een kennisgeving eis ter naleving het meest opgelegd, gevolgd door een eis. Bij categorie 3 overtredingen is waarschuwing het meest gebruikt, gevolgd door kennisgeving eis ter naleving. Tabel 8 geeft een overzicht van de ingezette handhavinginstrumenten op de overtredingen per bevoegd gezag op de peildatum 1 maart 2022.

4.2 Strafrechtelijke handhaving

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2021 vijf processen-verbaal zijn behandeld waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015. Drie processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident of ongewoon voorval in 2019 (één zaak) en 2020 (twee zaken) en twee processen-verbaal naar aanleiding van een toezichtscontrole in 2020 en 2021. In drie van deze zaken is een Brzo-omgevingsdienst de opsporingsinstantie. Twee zaken zijn aangeleverd door de politie. In deze zaken is ook de Nederlandse Arbeidsinspectie de opsporingsinstantie. In één zaak is een transactie aangeboden van € 25.000. In twee zaken is een OM-strafbeschikking aangeboden.

In één zaak heeft de verdachte een door het FP aangeboden transactie betaald van € 175.000. Voor één zaak is het bedrijf gedagvaard en wordt een zitting gepland.

Bijlage 1: Begrippen en afkortingen

ATEX-richtlijnen	ATEX is een Franse afkorting: ATmosphères EXplosibles. Volgens de ATEX-richtlijnen moeten bedrijven maatregelen nemen om gas- en stofexplosies te voorkomen en ervoor zorgen dat werknemers geen gevaar lopen.
Beoordeling (in het kader van de inspectie)	Bevindingen worden beoordeeld. Bij de beoordeling kunnen naar keuze van het inspectieteam de drie beoordelingsgrondslagen (gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd) worden gehanteerd. Op elke grondslag wordt de waardering met de vierpuntsschaal (goed, redelijk, matig of slecht) toegepast. De uitkomst van de beoordeling kan leiden tot het kenmerken van de bevinding als een overtreding of niet.
Beoordelingsgrondslagen	In de inspectiemethode worden drie beoordelingsgrondslagen onderscheiden: <ul style="list-style-type: none"> gedocumenteerd; er is sprake van een deugdelijke en volledige beschrijving: <ul style="list-style-type: none"> - deugdelijk: helder, inzichtelijk, goed leesbaar, actueel; - volledig: alle relevante aspecten zijn benoemd. geschikt (passend); technische onderdelen voldoen aan de stand van de veiligheidstechniek (voor zover dat redelijkerwijze verlangd kan worden) en zijn passend voor de aangetroffen situatie; geïmplementeerd; er wordt gewerkt zoals beschreven is. Er is sprake van een goed functionerende managementloop en verbeteractiviteiten op alle onderdelen zijn structureel en onlosmakelijk met de bedrijfsvoering verbonden. <p>Gebaseerd op toelichting T12 'Uitwerking waarderingsschaal' van BRZO+.</p>
Bevinding	Een bevinding is een geheel aan waarnemingen die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Bevindingen kunnen na beoordeling ervan leiden tot de kwalificatie wel of geen overtreding.
Bevoegd gezag	Bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Brzo 2015	Besluit risico's zware ongevallen 2015
Brzo-bedrijf	Bedrijf dat onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt.
BRZO+	BRZO+ is een samenwerkingsprogramma van de Nederlandse Arbeidsinspectie, Brzo-omgevingsdiensten, veiligheidsregio's, waterbeheerders, ILT en OM. Het samenwerkingsprogramma BRZO+ regelt de uniforme en integrale aanpak van VTH-taken op het gebied van interne en externe veiligheid met als doel het voorkomen van zware ongevallen bij alle Brzo-bedrijven en bedrijven met een IPPC-categorie 4 installatie.
Close out meeting	Afsluitend overleg aan het einde van de inspectie waarin het inspectieteam aan het bedrijf verslag doet van de uitgevoerde inspectie. Bij dit overleg komt het verloop van de inspectie aan de orde, worden op hoofdlijnen de bevindingen teruggekoppeld en wordt, voor zover dat op dat moment al mogelijk is, al aangegeven wat de vervolgacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingszaken aan de orde. Van de eventuele handhavingszaken wordt daarbij aangegeven dat de terugkoppeling in deze fase nog niet volledig kan zijn.
FP	Functioneel Parket, een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het Openbaar Ministerie, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.

Gevaarlijke stof	Stof of mengsel opgenomen in bijlage I (deel 1 of 2) van de Seveso-richtlijn.
Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR)	De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase waarmee inspectieteams gezamenlijk een inspectie kunnen voorbereiden, inspectieresultaten kunnen vastleggen en afronden met een gezamenlijk inspectierapport.
Hogedrempelbedrijf	Het Brzo 2015 spreekt van een hogedrempelinrichting. Dit is een bedrijf dat de hoge drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Inspectierapport	Rapport van een inspectie waarin de informatie tot op een zodanig niveau is opgenomen dat het kan dienen als verslag van de inspectie onder andere ten behoeve van komende vervol- en initiële inspecties bij het bedrijf. Het rapport dient tevens om het bedrijf te voorzien van informatie over het verloop van de inspectie en over de resultaten ervan in de zin van bevindingen en overtredingen en dient om aan te geven wat de voor het bedrijf eventuele vervolprocessen (zoals handhaving) zullen zijn.
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Inspectieteam	De inspecties worden uitgevoerd door een team van inspecteurs, overwegend bestaande uit inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag, de Nederlandse Arbeidsinspectie en het bevoegd gezag Wet veiligheidsregio's.
Lagedrempelbedrijf	Het Brzo 2015 spreekt over een lagedrempelinrichting. Dit is een bedrijf dat alleen de lage drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Landelijke handhavingstrategie	De landelijke handhavingstrategie Brzo is in 2012 vastgesteld door de organisaties onder het BRZO+. Het doel van de handhavingstrategie is op een juiste en gelijke manier op te treden bij overtredingen. In de strategie is een indeling gemaakt in de ernst van overtredingen en de in te zetten handhavingsinstrumenten (sancties).
MARS	Major Accident Reporting System (MARS). Systeem van de Europese Commissie, in beheer bij het Joint Research Centre (Ispra, Italië). Hier wordt de ongevalsinformatie verzameld die conform de Seveso-richtlijn door de lidstaten verstrekt moet worden wanneer op hun grondgebied een ramp of zwaar ongeval plaatsvindt. Criteria voor een zwaar ongeval zijn opgenomen in bijlage VI van de Seveso-richtlijn.
Nederlandse Arbeidsinspectie	Sinds 01-01-2022 de nieuwe naam van Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
NIM	Nieuwe Inspectiemethodiek
OM	Openbaar Ministerie
PBZO	Preventiebeleid voor zware ongevallen: die onderdelen van het algemene beheerssysteem waartoe de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de gebruiken, de procedures, de procedés en de hulpmiddelen behoren welke het mogelijk maken het beleid ter voorkoming van zware ongevallen te bepalen en uit te voeren.
PV	Proces Verbaal, kan worden opgemaakt bij geconstateerde overtreding(en).
Rrzo	Regeling risico's zware ongevallen, geeft aanvullende regels op het Brzo 2015. In werking getreden op 4 maart 2016.
RWS	Rijkswaterstaat

SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
Toezichthouder	Door het bevoegd gezag daartoe aangewezen personen, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel d, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen personen.
Toezichtmodel	Model voor de bepaling van het aantal inspectiedagen dat de overheid besteedt aan gepland toezicht op de locatie bij een individueel Brzo-bedrijf, gerelateerd aan de risico's van het bedrijf en de mate van beheersing. Op basis van het toezichtmodel worden bedrijven gescoord op hun veiligheidsprestaties.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-elementen	Het VBS bestaat uit zeven elementen (VBS i t/m vii) en een onderdeel waarin de koppeling wordt beschreven tussen het algemene beheerssysteem, het VBS en het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-i	De organisatie en het personeel: de taken en verantwoordelijkheden van het personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de gevaren van zware ongevallen wordt betrokken, samen met de maatregelen die werden genomen om het bewustzijn te doen toenemen dat voortdurende verbetering nodig is. Het onderkennen van de behoeften aan opleiding van dit personeel en het organiseren van die opleiding. De deelneming van het personeel en eventueel van de (onder) aannemers die in het bedrijf werken en die vanuit veiligheidsopzicht belangrijk zijn.
VBS-ii	De identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen: aanneming en toepassing van procedures voor de systematische identificatie van de gevaren van zware ongevallen die zich bij normale of abnormale werking kunnen voordoen, in voorkomend geval met inbegrip van in onderaanneming verrichte activiteiten, alsook de beoordeling van de waarschijnlijkheid en de ernst van die ongevallen.
VBS-iii	De controle op de exploitatie: aanneming en toepassing van procedures en instructies voor veilige werking, ook met betrekking tot het onderhoud, van de installatie, de processen en de apparatuur, en voor het alarmbeheer en tijdelijke onderbrekingen; rekening houdend met de beschikbare informatie betreffende beste praktijken op het vlak van monitoring en controle met het oog op de vermindering van het risico op systeemfalen; beheer en controle van de risico's die samenhangen met verouderende apparatuur die geïnstalleerd is in het bedrijf en corrosie; inventarisatie van de apparatuur in het bedrijf, strategie en methodologie voor het houden van toezicht op en de controle van de staat van de apparatuur; passende follow-upmaatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen.
VBS-iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen: aanneming en toepassing van procedures voor de planning van wijzigingen aan bestaande installaties of opslagplaatsen, dan wel voor het ontwerpen van een nieuw procedé of een nieuwe installatie of opslagplaats.
VBS-v	De planning voor noodsituaties: aanneming en toepassing van procedures om door een systematische analyse de voorzienbare noodsituaties te onderkennen en om de noodplannen voor dergelijke noodsituaties uit te werken, te beproeven en te toetsen, en om specifieke opleiding voor het betrokken personeel te verzorgen. Dergelijke opleiding wordt gegeven aan al het personeel dat in de installatie werkt, inclusief eventuele onderaannemers.

VBS-vi	Het toezicht op de prestaties: aanneming en toepassing van procedures voor een permanente beoordeling van de inachtneming van de doelstellingen die door de exploitant zijn bepaald als onderdeel van het preventiebeleid voor zware ongevallen en van het veiligheidsbeheerssysteem, en invoering van regelingen voor onderzoek en correctie bij niet-inachtneming. Tot deze procedures moet behoren het systeem voor de melding van zware ongevallen of bijna-ongevallen, met name die waarbij de beschermende maatregelen hebben gefaald, alsook het onderzoek daarnaar en de follow-up, een en ander op basis van de ervaringen uit het verleden. Tot de procedures kunnen ook prestatie-indicatoren behoren zoals veiligheidsprestatie-indicatoren (safety performance indicators, SPIs) en/of andere relevante indicatoren.
VBS-vii	Controle en analyse: aanneming en toepassing van procedures om het preventiebeleid voor zware ongevallen en de doeltreffendheid en de deugdelijkheid van het veiligheidsbeheerssysteem systematisch periodiek te beoordelen. De met documenten gestaafde analyse door de directie van de resultaten van het gevoerde beleid, van het veiligheidsbeheerssysteem en van de bijwerking daarvan, inclusief het overwegen en opnemen van noodzakelijke wijzigingen die door de controle en analyse aangegeven worden.
VR	Veiligheidsregio
Waarderingschaal	De waarderingschaal verbindt het oordeel goed, redelijk, matig of slecht aan de beoordelingsgrondslagen gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd. Voor technische zaken is er een andere waarderingschaal dan voor organisatorische zaken.
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo

Doelstelling van het Brzo 2015 (Besluit risico's zware ongevallen 2015) is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. In de Rrzo (Regeling risico's zware ongevallen) wordt de inhoud van het besluit verder uitgewerkt. Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader.

Het Brzo 2015 implementeert de Europese Seveso III-richtlijn. In het Brzo 2015 wordt rechtstreeks verwezen naar de bijlagen van Seveso III richtlijn. Brzo 2015 is in juli 2015 in werking getreden. Met de wijzigingen is aangesloten bij de nieuwe systematiek voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels in Europa (CLP-verordening). Bovendien is het besluit vanwege de Seveso III-richtlijn aangepast op onderdelen als openbaarheid van informatie, inspecties en de uitwisseling van informatie met de Commissie.

Het doel van de Seveso III-richtlijn en het Brzo met bijbehorende regeling is:

- de preventie van zware ongevallen bij bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;
- het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen;
- de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet;
- lering trekken uit zware ongevallen;
- internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn.

De drempelwaarden voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels (bijlage I van Seveso III-richtlijn) bepalen of een bedrijf onder het Brzo 2015 valt. Ook volgt uit de bijlage of het gaat om lage- of hogedrempelbedrijven:

- **Lagedrempelbedrijven:**
Bedrijven die alleen de lage drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden als lagedrempelbedrijven aangemerkt. Deze bedrijven moeten alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken, een Preventiebeleid Zware Ongevallen (PBZO) opstellen en voor de uitvoering en bepaling daarvan een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) implementeren.
- **Hogedrempelbedrijven:**
Bedrijven die tevens de hoge drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden aangemerkt als hogedrempelbedrijven. Deze bedrijven moeten, naast de verplichtingen voor de lagedrempelbedrijven, een veiligheidsrapport indienen, waarmee wordt aangetoond dat de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen in orde zijn.

Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In deze bijlage wordt beschreven hoe het BRZO+ samenwerkingsprogramma het plannen en uitvoeren van een Brzo-inspectie en het optreden tegen geconstateerde overtredingen (handhaving) georganiseerd heeft.

Planning

In elke regio stellen de Brzo-toezichthouders gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een meerjareninspectieprogramma op. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspectieonderwerpen. Daarnaast wordt jaarlijks in een zogenaamd regionaal planningsgesprek bepaald of een bedrijf (deels) aangekondigd of ook onaangekondigd wordt geïnspecteerd. De onaangekondigde (deel)inspecties worden geprogrammeerd op basis van een risicoanalyse. De aanleiding is bijvoorbeeld slechte prestaties op het gebied van veiligheidsmanagementsysteem, technische integriteit of veiligheidscultuur, incidenten, ongevallen of ernstige klachten.

Het inspectieprogramma wordt gedurende de looptijd regelmatig door de toezichthouders bezien en indien nodig bijgewerkt; het inspectieprogramma kan veranderen onder andere door landelijke inspectiethema's, resultaten van vervolgininspecties, beleidswijzigingen, gevallen van niet-naleven, ernstige klachten, bijna-ongevallen, ernstige ongevallen, incidenten of nieuwe (dan wel verbeterde) technieken.

De mate van toezicht op een bedrijf is landelijk vastgelegd in het toezichtmodel.

Daarin spelen factoren mee als:

- de aanwijzing van een bedrijf (hogedrempel- of lagedrempelbedrijf);
- de risico's van het bedrijf, grootte, ligging;
- het naleefgedrag van voorgaande jaren;
- beleidsprioriteiten van het bevoegd gezag;
- en verder gemaakte keuzes door de inspectiediensten.

Daarmee wordt bepaald per bedrijf welke toezichtsinzet moet worden geleverd.

Krijgt het bedrijf een goede beoordeling dan zal de inspectielast minder worden en bij een minder goede beoordeling wordt het meer. In het Brzo 2015 staat dat bij hogedrempelbedrijven jaarlijks een inspectie wordt gehouden, bij lagedrempelbedrijven tenminste één keer per drie jaar, tenzij het bevoegd gezag op grond van een systematische evaluatie van de gevaren het inspectieprogramma aanpast. Het uitvoeringsbeleid van de provinciale opdrachtgevers en lokaal bestuur bevat de bestuurlijke afweging hoe vaak de Brzo-omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's de Brzo-bedrijven inspecteren. De Nederlandse Arbeidsinspectie past een risicomethodiek toe om per bedrijf de toezichtlast in inspectiedagen te bepalen.

De inspectieprogramma's van alle Brzo-bedrijven samen vormen het gezamenlijke inspectieprogramma van de toezichthouders.

Brzo-inspectie

Tijdens de Brzo-inspectie worden in een steekproef het veiligheidsmanagementsysteem van het bedrijf en de genomen maatregelen doorgelicht en gecontroleerd of hiermee de veiligheid wordt gewaarborgd. De regels zijn vastgelegd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Als tijdens een inspectie tekortkomingen worden geconstateerd op andere gerelateerde gebieden, zullen de toezichthouders ook op de voorschriften van andere wetten binnen hun domein handhaven (bijvoorbeeld de Nederlandse Arbeidsinspectie op Arbowet, Wabo-bevoegd gezag op Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of veiligheidsregio op de Wet veiligheidsregio's).

Inspectieteam

Het samenwerkingsprogramma BRZO+ streeft naar integraal en gezamenlijk toezicht door de drie toezichthouders en, indien nodig, handhavingsacties die zijn afgestemd tussen de verschillende overheidsinstanties.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd door een inspectieteam, bestaande uit een aantal inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag (uitgevoerd door Brzo-omgevingsdiensten), de Nederlandse

Arbeidsinspectie of de veiligheidsregio. Het Wabo bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de coördinatie. Het Wabo bevoegd gezag kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Een aantal Brzo-bedrijven valt onder het bevoegd gezag van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arboret. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Het inspectieteam werkt samen in de voorbereiding (maken van agenda en voorstel voor de te houden interviews), uitvoering (bedrijfsbezoek met visuele controle van de technische en organisatorische maatregelen, veiligheidsbeheerssysteem, rapporten, vervolgdocumenten), delen van de bevindingen met het bedrijf (close-out meeting), afronding met eventueel handhaving en verslaglegging van de inspectie (inspectierapport en openbare samenvatting).

Typen inspecties

In het Brzo 2015 wordt onderscheid gemaakt tussen routinematige en niet-routinematige inspecties. De routinematige inspecties zijn vooraf in het inspectieprogramma ingeplande inspecties. Deze inspecties worden door toezichthouders van of namens minimaal twee verschillende bevoegde gezagen uitgevoerd.

De niet-routinematige inspecties zijn niet vooraf bekendgemaakt bij het bedrijf. Ze hebben in veel gevallen betrekking op ad hoc situaties van slecht of niet naleven, een incident of ongeval. In dit soort situaties is onderzoek nodig om erop toe te zien dat de wetgeving wordt nageleefd en de eventuele onveilige situatie wordt opgeheven. Ook kunnen deze inspecties betrekking hebben op een verdiepingsinspectie naar aanleiding van een eerder uitgevoerde routinematige inspectie. Niet-routinematige inspecties kunnen ook in afstemming door één toezichthouder worden uitgevoerd. Afhankelijk van het onderwerp besluiten de toezichthouders of zij aan een niet-routinematige inspectie deelnemen. In het inspectieprogramma wordt op basis van ervaringen uit voorgaande jaren, rekening gehouden met de omstandigheid dat in voorkomende gevallen niet-routinematige inspecties kunnen plaatsvinden.

Beide type inspecties kunnen aangekondigd, onaangekondigd en aangekondigd met een deel onaangekondigd plaatsvinden:

- De aangekondigde Brzo-inspecties vormen het merendeel van alle inspecties. Dit zijn diepgaande inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Hiertoe wordt een inspectieagenda voorafgaand aan de inspectie aan het bedrijf toegestuurd. Hiermee is geborgd dat de gewenste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en de gekozen inspectieonderwerpen kunnen worden beoordeeld. Tijdens deze inspecties worden ook de fysieke maatregelen gecontroleerd.
- De onaangekondigde Brzo-inspecties vinden zowel binnen als buiten kantooruren plaats. De onaangekondigde Brzo-inspecties zijn korter en veelal gericht op operationele aspecten (een rondgang door het bedrijf en inspectie van de op dat moment in uitvoering zijnde veiligheidskritische werkzaamheden binnen het bedrijf).
- Bij een deels aangekondigde inspectie worden tijdens een aangekondigde inspectie ook onderdelen van het bedrijf of inspectieonderwerpen gecontroleerd die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld. Het tijdstip van het onaangekondigde deel van de inspectie wordt niet vooraf aan het bedrijf kenbaar gemaakt. Soms worden aangekondigde en onaangekondigde inspecties kort achter elkaar uitgevoerd (bijvoorbeeld binnen een maand). Deze inspecties worden in de regel als één deels aangekondigde inspectie geregistreerd en in één inspectierapportage vastgelegd.

Inspectiemethodiek

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd aan de hand van een landelijk uniforme inspectiemethodiek voor het Brzo-toezicht (zogenaamde NIM) om een gelijk speelveld voor de bedrijven te creëren. Alle inspecteurs die een Brzo-inspectie uitvoeren zijn op dezelfde wijze opgeleid om de NIM te volgen. De inspectiemethodiek omvat de hoofdlijnen voor een inspectie-uitvoering, zowel voor het proces als de inhoud. Hierbij gaat het om een objectief en gemotiveerd oordeel over het door het bedrijf gevoerde preventiebeleid ter voorkoming van zware ongevallen en over het veiligheidsbeheerssysteem (VBS).

Het VBS bestaat uit zeven elementen VBS-i t/m VBS-vii, zoals beschreven in de Seveso III-richtlijn en in bijlage 1.

Het inspectieteam heeft als leidend kader bij de inspecties vijf hoofdvragen:

1. Zijn de juiste gevaren en de daaruit voortkomende risico's onderkend?
2. Zijn de juiste maatregelen getroffen?
3. Worden de maatregelen goed onderhouden?
4. Is er een deugdelijk beheerssysteem waarmee het onderkennen van gevaren en risico's, het treffen van de juiste maatregelen en het onderhouden van die maatregelen is geborgd?
5. Voert het bedrijf, alles overziend, het juiste preventiebeleid?

Bij de voorbereiding van een inspectie kiest het inspectieteam welke thema's en daarbij behorende inspectieonderwerpen worden geïnspecteerd en tegen welke beoordelingsgrondslagen. De keuze van de thema's wordt voor ieder bedrijf afzonderlijk gemaakt op grond van de nalevingsgeschiedenis van het bedrijf en de aspecten die bij een vorige inspectie zijn beoordeeld. Inspectiethema's kunnen ook gekozen worden naar aanleiding van landelijk afgesproken thema's. Per bedrijf en per jaar kan diepgang en breedte van de inspecties variëren. Kortom de Brzo-inspecties verschillen van elkaar op de inhoud.

Het inspectieproces verloopt van waarneming, bevinding naar beoordeling en conclusie. De inspectiemethodiek beoogt een gelijke waardering in vergelijkbare situaties. Daarom is een waarderingsschaal opgesteld, die de inspecteurs bij hun beoordeling toepassen.

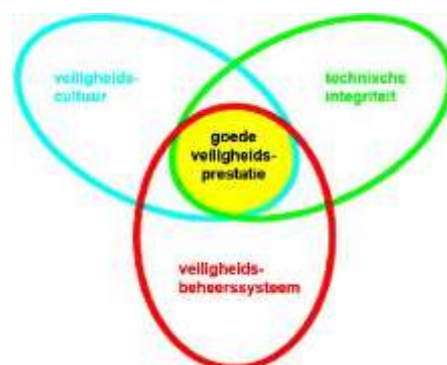
Integraal beeld van de veiligheid bij bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie wordt gecontroleerd op het preventiebeleid en het functionerende veiligheidsbeheerssysteem (software) van het bedrijf. Naast de inspectie op het systeem besteedt het inspectieteam ook aandacht aan het veilig functioneren van techniek (hardware). Ageing (veroudering) is een belangrijk element daarvan.

Naast de technische integriteit van installaties en het veiligheidsmanagementsysteem is veiligheidscultuur (mindware) een belangrijk element voor de veiligheid. Uit diverse (ongevals-) onderzoeken blijkt dat een juiste veiligheidscultuur een voorwaarde is om een acceptabel veiligheidsniveau te bereiken. Veiligheidscultuur heeft geen wettelijk kader, maar wordt algemeen aanvaard als een "zachte" indicator voor de beheersing van de veiligheid door een bedrijf. Tijdens de inspectie wordt de veiligheidscultuur ingeschat door het inspectieteam aan de hand van een vragenlijst. De resultaten van de veiligheidscultuurinschatting worden gebruikt als onderdeel van risicogestuurd toezicht.

Figuur 1 laat zien hoe de drie genoemde aspecten tezamen een integraal beeld geven van de veiligheidsprestaties van een bedrijf.

Figuur 1: Veiligheidsprestatie in relatie met techniek, managementsysteem en cultuur

Inspectierapportage

Na afloop van de inspectie legt het inspectieteam gezamenlijk het hele procesverloop vast in de GIR. Met behulp van de GIR wordt het inspectierapport en de openbare samenvatting opgesteld. De openbare samenvattingen van de aangekondigde Brzo-inspecties worden sinds 2014 op de [website](#)

van BRZO+ gepubliceerd. In deze samenvatting worden de inspectieonderwerpen, de resultaten van de inspectie en indien er overtredingen zijn geconstateerd, het soort, het aantal en de ernst van de overtredingen vermeld. Sinds 2015 wordt de bedrijven de mogelijkheid geboden bij de publicatie van openbare samenvattingen een link naar hun website op te nemen. Via deze link kan worden nagelezen welke acties het bedrijf onderneemt naar aanleiding van de resultaten van de inspectie.

Volledigheidsbeoordeling veiligheidsrapport

Het veiligheidsrapport is een uitgebreide beschrijving van alle relevante veiligheidsrisico's van bedrijfsactiviteiten. Het bedrijf moet het veiligheidsrapport tenminste iedere vijf jaar bezien en zo nodig bijwerken. De plicht om het veiligheidsrapport op te stellen geldt alleen voor de hogedrempelbedrijven.

Het Wabo bevoegd gezag, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de veiligheidsregio beoordelen ieder de volledigheid van het ingediende veiligheidsrapport. De toezichthouder Wabo kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De verantwoordelijkheid voor de coördinatie van de beoordeling ligt bij de toezichthouder Wabo.

Tijdens reguliere Brzo-inspecties controleren de inspectieteams of wat beschreven is in het veiligheidsrapport overeenstemt met de situatie binnen het bedrijf.

Handhaving

Tijdens een inspectie of beoordeling van het veiligheidsrapport kan een overtreding geconstateerd worden. Afhankelijk van de uitkomsten wordt een handhavingstraject ingezet.

Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar en middelzwaar naar licht:

Categorie 1: Zwaar; er is sprake van een onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Er is dus een ernstig gevaar voor de werknemers en/of directe omgeving van het bedrijf. Enkele voorbeelden van categorie 1 overtreding zijn:

- Gebruik van een niet geschikt apparaat, potentiële ontstekingsbron, in een zone met explosieve atmosfeer.
- Het onvoldoende onderzoek doen naar en het niet nemen van maatregelen als gevolg van een aantal vergelijkbare incidenten.
- Tijdens afwezigheid van operators is niet geborgd dat de sprinklerinstallatie in werking treedt.

Categorie 2: Middelzwaar; er is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers en/of directe omgeving; wel is vastgesteld dat het bedrijf onvoldoende maatregelen heeft getroffen. Enkele algemene voorbeelden van categorie 2 overtredingen zijn:

- Een vlamdover is sinds de ingebruikname niet geïnspecteerd. Volgens de manual moet de vlamdover periodiek worden onderhouden.
- Een procedure Brzo-audits waarin het bedrijf aangeeft periodiek audits uit te voeren wordt niet opgevolgd. De audit is of niet uitgevoerd of is onvoldoende gericht op het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem.
- De vulgraden van de tanks die steekproefsgewijs zijn getoetst, komen niet overeen met de uitgangspunten uit de risicoanalyse.

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging): betreffen lichtere tekortkomingen, waarvoor een lichtere sanctie met een redelijke hersteltermijn wordt opgelegd. Ook hier is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers of directe omgeving. Enkele algemene voorbeelden van categorie 3 overtredingen zijn:

- De identificatie van de gevaren en beoordeling van de risico's tijdens uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn onvoldoende beschreven.
- Effectiviteit van bepaalde maatregelen is niet goed beschreven.
- Brandwerende deuren buiten productiezone sluiten onvoldoende.

Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt een passend vervolgtraject ingezet. Bij categorie 2 en - 3 overtredingen wordt het bedrijf middels een hersteltermijn in de gelegenheid gesteld de overtreding ongedaan te maken of te herstellen. Dan zal handhaving achterwege blijven. Is dit niet het geval of is de overtreding ernstig van aard, dan worden er handhavingsinstrumenten ingezet. Het inspectieteam bepaalt, afhankelijk van de aard en de ernst van de geconstateerde overtredingen en de naleefgeschiedenis van het bedrijf, welke sancties uit de handhavingstrategie worden ingezet.

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet. Het Wabo bevoegd gezag en de Nederlandse Arbeidsinspectie hebben juridisch gezien de meeste mogelijkheden om handhavend op te treden. Per overtreding kunnen meerdere instrumenten worden ingezet. Bij categorie 1 overtredingen wordt direct ingegrepen om de overtreding te beëindigen. Er kan desgewenst met bestuursrecht, strafrecht of een combinatie van beiden worden gehandhaafd.

Na afloop van de gestelde hersteltermijn wordt een hercontrole uitgevoerd om te controleren of de overtreding is opgeheven. Indien dit niet zo is worden extra maatregelen getroffen om dit alsnog te realiseren. Bijvoorbeeld door de inzet van zwaardere sancties.

In de praktijk handhaven bevoegde instanties direct op het besluit of op de onderliggende regelgeving dan wel op de vergunning. In tabel 1 staan de categorieën van overtredingen en de in te zetten sancties (handhavingsinstrumenten) volgens de landelijke handhavingsstrategie Brzo, die sinds 2014 wordt gevolgd. Het doel van de handhavingsstrategie is op een adequate en uniforme wijze sanctionerend op te treden.

Naast deze wettelijke instrumenten zetten de toezichthouders ook niet-wettelijke instrumenten in die de naleving van de Brzo-bedrijven bevorderen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een managementgesprek, informeren van het (inter)nationale hoofdkantoor of een veiligheidscultuurbeoordeling. Dit wordt per afzonderlijke situatie bepaald.

Tabel 1: Handhavingsinstrumenten volgens Landelijke Brzo handhavingsstrategie

Categorie	Sanctie	Sanctie na hercontrole	Toezichthouder
1. Onmiddellijke dreiging	Stillegging (art. 28 Arbowet) + proces verbaal	Bij negeren PV (misdrijf), eventueel bestuursdwang en eventueel inschakelen FP	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Bestuursdwang (art. 122 Provinciewet, art. 125 Gemeentewet, art. 48 en art. 63 Wvr) + aangifte	N.v.t.	Wabo BG/VR
2. Geen onmiddellijke dreiging	Exploitatieverbod onder last onder dwangsom + proces-verbaal	Bij negeren: verbeuren dwangsom bestuursdwang en eventueel inschakelen FP	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Bestuurlijke boete + zo nodig last onder dwangsom (of bestuursdwang)	verhoogde boete verbeuren dwangsom bestuursdwang inschakelen FP	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Eis ter naleving (art. 27 Arbowet) of waarschuwing	Bestuurlijke boete en zo nodig dwangsom (of bestuursdwang)	De Nederlandse Arbeidsinspectie
	Dwangsom	Inning en/of verhogen dwangsom + PV	Wabo BG/VR
3. Zeer geringe dreiging	Waarschuwingbrief	Dwangsom	Wabo BG/VR
	Waarschuwingbrief of eis, art. 27 Arbowet	Boeterapport	De Nederlandse Arbeidsinspectie

Colofon

Bureau BRZO+

www.brzoplus.nl
bureaubrzo@rws.nl

Rijswijk, mei 2022